

Ayşe BARIŞ

**6502 SAYILI KANUN KAPSAMINDA
AYIPLI İFADAN İTHALATÇI VE
ÜRETİCİNİN SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XV

BİRİNCİ BÖLÜM TÜKETİCİ HAKLARININ TARİHİ GELİŞİMİ, TÜKETİCİ KAVRAMI VE TÜKETİCİ HAKLARI

1.1. Tüketici Haklarının Tarihi Gelişimi.....	1
1.1.1. Genel Olarak.....	1
1.1.1.1. Amerika’da Tüketici Haklarının Gelişimi	2
1.1.1.2. Avrupa’da Tüketici Haklarının Gelişimi	3
1.1.1.3. Türkiye’de Tüketici Haklarının Gelişimi.....	7
1.1.1.3.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi.....	7
1.1.1.3.2. Cumhuriyet Dönemi.....	8
1.1.1.3.3. 6502 Sayılı Kanun (“TKHK”).....	9
1.2. Tüketici Kavramı	11
1.2.1. Gerçek veya Tüzel Kişi Olma	12
1.2.2. Ticari ve Mesleki Amaçla Hareket Etmeme	15
1.2.3. Hareket Etme	18
1.2.4. Mal ve Hizmetin Karma Amaçla Edinilmesi	18

1.3. Tüketici İşlemi.....	22
1.3.1. Tüketici İşleminin Konusu	24
1.3.2. Tüketici İşleminin (Sözleşme) Türleri	24
1.3.3. Tüketici İşleminin Tarafları.....	28
1.4. Üretici	30
1.5. İthalatçı.....	34
1.6. Satıcı - Sağlayıcı	37

İKİNCİ BÖLÜM

AYIPLI İFA KAVRAMI

2.1. İfa Kavramı	41
2.1.1. Ayıp Kavramı.....	42
2.1.2. Ayıplı İfa	43
2.1.2.1. Ayıplı Mal.....	49
2.1.2.1.1. TKHK Madde 8/1	50
1.1.2.1.1.1. Taraflarca Kararlaştırılmış Örnek ya da Modele Uygun Olması	51
1.1.2.1.1.2. Objektif Olarak Sahip Olması Gereken Özellikleri Taşımaması	51
2.1.2.1.2. TKHK Madde 8/2	52
1.1.2.1.2.1. Ambalajında, Etiketinde, Tanıtma ve Kullanma Kılavuzunda, İnternet Portalında ya da Reklam ve İlanlarında Yer Alan Özelliklerinden Bir veya Birden Fazlasını Taşımayan Mal	53
1.1.2.1.2.2. Satıcı Tarafından Bildirilen Nitelikler	56
1.1.2.1.2.3. Teknik Düzenlemesinde Tespit Edilen Niteliğe Aykırılık.....	57
1.1.2.1.2.4. Muadili Olan Malların Kullanım Amacını Karşılamaayan, Tüketicinin Makul Olarak Beklediği Faydaları Azaltan veya Ortadan Kaldıran ve Eksiklik İçeren Mallar.....	62
1.1.2.1.2.5. Ayıp Çeşitleri.....	63
1.1.2.1.2.5.1. Maddi Ayıp	63

1.1.2.1.2.5.2. Hukuki Ayıp.....	66
1.1.2.1.2.5.3. Ekonomik Ayıp.....	68
2.1.2.1.3. TKHK Madde 8/3	70
1.1.2.1.3.1. Sözleşmede Kararlaştırılan Süre İçerisinde Malın Teslim Edilmemesi	70
1.1.2.1.3.2. Montaj.....	71
2.1.2.2. Ayıplı Hizmet	75
2.1.2.2.1. Hizmet Kavramı	75
2.1.2.2.2. 6502 Sayılı Kanun Kapsamında Ayıplı Hizmet	77
1.1.2.2.2.1. Sözleşmede Belirlenen Süre İçerisinde Hizmetin Başlamaması	79
1.1.2.2.2.2. Hizmetin Kararlaştırılmış ve Objektif Özellikleri Taşımaması	80
1.1.2.2.2.3. Hizmet Sağlayıcısı Tarafından Bildirilen Özellikleri Taşımayan Hizmet	81
1.1.2.2.2.4. İnternet Portalında veya Reklam ve İlanlarında Yer Alan Özellikleri Taşımayan Hizmet	82
1.1.2.2.2.5. Yararlanma Amacı Bakımından Değerini veya Tüketicinin Ondan Makul Olarak Beklediği Faydaların Maddi, Hukuki, Ekonomik Eksiklik İçeren Hizmetler	83
2.1.3. Edime Uygun İfa	86
2.1.4. Aliud İfa (Başka Şey Teslimi)	87
2.2. Ayıplı İfadan Sorumluluk.....	91
2.2.1. Sorumluluk	91
2.2.1.1. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk.....	93
2.2.2. Ayıplı İfadan Sorumluluk	94
2.2.2.1. Maddi Koşullar	98
2.2.2.1.1. Malın Teslim Edilmiş veya Hizmetin Sunulmuş Olması	99
2.2.2.1.2. Ayıbın Önemli Olmasının Gerekmemesi	100
2.2.2.1.3. Ayıbın Var Olması Gereken An	103

2.2.2.1.4. Tüketicinin Ayıbı Bilmemesi veya Bilmesinin Mümkün Olmaması.....	107
2.2.2.1.5. Sözleşmeye Aykırılığın Kullanıcı Hatası veya Montajdan Kaynaklanmaması	109
2.2.2.1.6. Sorumsuzluk Anlaşmasının Geçersizliği	111
2.2.3. Ürün Sorumluluğu	112
2.3. Ayıplı İfa Sebebi ile Tüketicinin Seçimlik Hakları	117
2.3.1. Genel Olarak	117
2.4. Ayıplı Mal Sebebiyle Tüketicinin Seçimlik Hakları.....	120
2.4.1. Hukuki Niteliği.....	120
2.4.2. Genel Olarak	121
2.4.2.1. Seçimlik Hakların Derecelendirilmesi.....	123
2.4.2.2. Seçimlik Hakları Kullanabilecek Kişiler	124
2.4.2.3. Seçimlik Hakların Değiştirilmesi veya Seçimlik Hakların Devri.....	125
2.4.2.4. Malın Devredilmesi, Yok Olması, Biçim Değiştirmesi	130
2.4.3. Birincil Seçimlik Haklar (Ücretsiz Onarım ve Misli ile Değişim).....	133
2.4.3.1. Ücretsiz Onarım.....	133
2.4.3.2. Ayıpsız Misli ile Değişim.....	137
2.4.4. İkincil Seçimlik Haklar (Sözleşmeden Dönme ve Bedelden İndirim).....	142
2.4.4.1. Sözleşmeden Dönme (Ürün Bedeli İadesi) Hakkı	142
2.4.4.1.1. Dönme Hakkının Sınırları	145
2.4.4.1.2. Satıcının İade Borcunun Kapsamı.....	147
1.4.4.1.2.1. Satış Bedelini Faizi ile Birlikte İade Borcu ..	147
2.4.4.1.3. Tüketicinin İade Borcunun Kapsamı.....	149
1.4.4.1.3.1. Ayıplı Malı İade Borcu.....	149
1.4.4.1.3.2. Satış Bedelinden İndirim	154
1.4.4.1.3.3. Sözleşmeden Dönme ve Bedelden İndirim Haklarının Derhal Yerine Getirilmesi.....	156
2.4.5. Ayıplı Hizmet Sebebiyle Tüketicinin Seçimlik Hakları.....	157

2.4.5.1. Sözleşmeden Dönme (Hizmet Bedeli İadesi) Hakkı	157
2.4.5.2. Satış Bedelinden İndirim.....	158
2.4.5.3. Ücretsiz Onarım	159
2.4.5.4. Hizmetin Yeniden Görülmesi.....	160

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AYIPLI İFADAN SORUMLU TUTULACAK KİŞİLER

3.1. 6502 Sayılı Kanun Kapsamında Üretici ve İthalatçının Ayıplı İfa Sebebiyle Seçimlik Haklara İlişkin Sorumluluğu	161
3.1.1. Seçimlik Hakların Yöneltebileceği Kişiler	161
3.1.1.1. Satıcının Ayıplı İfa Sebebiyle Seçimlik Haklara İlişkin Sorumluluğu.....	162
3.1.1.2. İthalatçı ve Üreticinin Ayıplı İfa Sebebiyle Seçimlik Haklara İlişkin Sorumluluğu.....	163
3.1.1.2.1. Üretici ve ithalatçının “Onarım” Hakkına İlişkin Sorumluluğu.....	166
3.1.1.2.1.1. Müteselsil Sorumluluk.....	167
3.1.1.2.1.2. Yerine Getirilme Süresi.....	169
3.1.1.2.1.3. Masraf	173
3.1.1.2.1.4. Muadil Ürün Teslimi Yükümlülüğü	175
3.1.1.2.1.5. Garanti Sorumluluğu	176
3.1.1.2.1.6. Yetkili Servis veya Satıcının, Üretici veya İthalatçıya Rücu Hakkı	179
3.1.1.2.2. Üretici ve ithalatçının “Misli ile Değişim” Hakkına İlişkin Sorumluluğu	180
3.1.1.2.2.1. Müteselsil Sorumluluk.....	181
3.1.1.2.2.2. Değişim Süresi.....	183
3.1.1.2.2.3. Değiştirilen Ürünün Kullanım Bedeli	184
3.1.1.2.2.4. Değiştirilen Ürünün Teslim Alınması.....	185
3.1.1.2.3. Ham Madde ve Ara Mal Üreticisinin Ayıplı İfa Sorumluluğu	186
3.1.1.2.4. Sorumluluktan Kurtulma	188

3.1.1.2.4.1. İthalatçı veya Üreticinin Haberdar Olmadığı Reklam, Vaad ve Nitelikler.....	190
3.1.1.2.4.2. Üretilirken Teknik İmkânların Bulunmamasının Ayıplı İfa Sorumluluğu Bakımından İncelemesi.....	191
3.1.1.2.4.3. Tüketicinin Kullanım Hatası.....	192
3.1.1.2.5. Sorumsuzluk Anlaşması	197
3.1.1.2.6. Seçimlik Hakların Seçimi	198
3.1.1.2.7. Üretici ve İthalatçının İhtiyari Garantide Ayıplı İfa Sorumluluğu.....	199
3.1.1.2.7.1. Genel Olarak	201
3.1.1.2.7.2. Hukuki Nitelik	202
3.1.1.2.7.3. Üretici ve İthalatçının Sorumluluğu	202
3.1.1.3. İthalatçı ve Üreticinin Ayıplı İfa Sebebiyle Tazminat Sorumluluğu.....	203
3.1.1.3.1. Tazminatın Seçimlik Haklar ile Birlikte Talep Edilmesi.....	205
3.1.1.3.2. Tazminatın Ayrıca Talep Edilmesi.....	210
3.1.1.3.2.1. Satıcının Masrafların Giderimi Borcu	212
3.1.1.3.3. Manevi Tazminat.....	213
3.1.2. Avrupa’da Ayıplı İfa Sebebiyle Üretici ve İthalatçının Sorumluluğu Örnekleri	217
3.1.3. İthalatçı ve Üreticinin Ayıplı Hizmet ve Satış Sonrası Hizmetlerden Sorumluluğu.....	218
3.1.3.1. Ayıplı Hizmet Sorumluluğu	218
3.1.3.2. Satış Sonrası Hizmetler Sorumluluğu	221
3.1.3.3. Ayıplı Hizmet Sebebiyle Maddi- Manevi Tazminat Sorumluluğu.....	226
3.1.4. İthalatçı ve Üreticinin İdari Para Cezası Sorumluluğu	228
SONUÇ	233
KAYNAKÇA	237